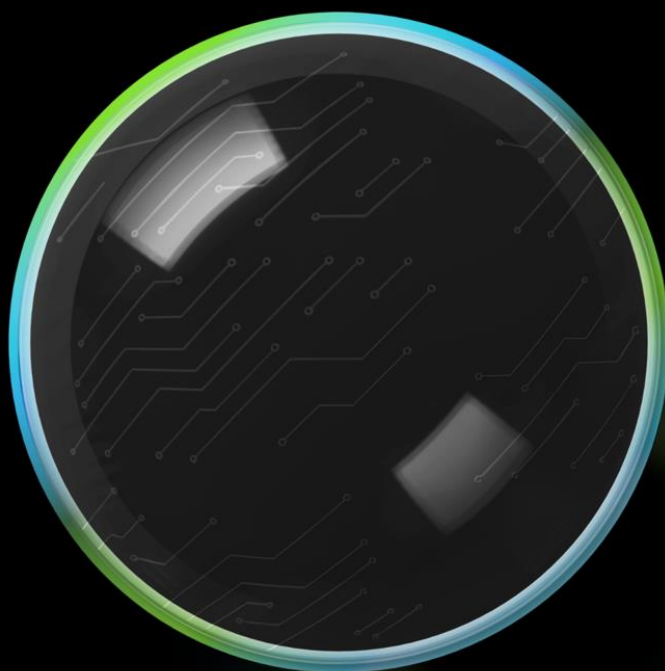

Deloitte.

Izvještaj o transparentnosti za 2022.
godinu

Deloitte Bosnia i Hercegovina

Datum objave 30. april 2023.

Sadržaj

Poruka rukovodstva Deloitte Bosna i Hercegovina	1
Deloitte mreža	2
Šta Deloitteove usluge revizije i izražavanja uvjerenja donose tržištima kapitala	6
Eksterna i interna kontrola kvalitete revizije	19
Nezavisnost, etika i dodatne objave	22
Prilozi	27
Prilog A Finansijske informacije	28
Prilog B Subjekti od javnog interesa	29
Prilog C Izjave	31

Poruka rukovodstva Deloitte Bosna i Hercegovina¹

U ovom Izvještaju predstavljeni su aktuelna poslovna praksa i procesi Deloitte Bosna i Hercegovina u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 15/21) i Zakona o računovodstvu i reviziji u Republici Srpskoj („Službeni glasnik RS“, broj 94/15 i 78/20). Deloitte Bosna i Hercegovina obuhvata "Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo i njegovu podružnicu u Republici Srpskoj "Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka. Svi podaci navedeni u priloženom izvještaju odnose se na položaj Deloitte Bosna i Hercegovina na dan 31. decembra 2022. godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Zadovoljstvo mi je predstaviti Izvještaj o transparentnosti "Deloitte" Društva sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo i podružnice u Republici Srpskoj "Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo - Podružnica Banja Luka (u daljnjem tekstu: "Deloitte Bosna i Hercegovina"). Ovaj Izvještaj sadrži opis organizacijske i upravljačke strukture društva, opis strukture naše mreže i upravljanja, upravljanje Deloittea u Bosni i Hercegovini, sistema interne i eksterne kontrole zajedno s informacijama o posljednjoj kontroli, popis društava subjekata od javnog interesa kojima je Deloitte Bosna i Hercegovina prethodne finansijske godine obavljao poslove revizije, informacije o postupcima vezanim za nezavisnost, informacije o kontinuiranom profesionalnom razvoju, finansijske informacije Društva i podatke o platama revizora.

Prioritetni cilj Deloittea Bosna i Hercegovina je da bude prepoznat kao nosilac standarda vrhunskih poslovnih vrijednosti u domenu kvaliteta usluga, posvećenosti klijentima, kreiranju inovativnih rješenja i kao najvažnije – u domenu korisnosti. Svoju viziju Deloitte Bosna i Hercegovina ostvaruje kroz izrazito uvažavanje šire zajednice interesnih strana. Naša posvećenost kvalitetu je zasnovana na našim zajedničkim vrijednostima koje čine temelj naše kulture i služe kao osnova za odluke koje donosimo.

Revizije koje obavlja Deloitte Bosna i Hercegovina pružaju uvjeravanje u tačnost i pouzdanost finansijskih izvještaja i obezbjeđuju preporuke rukovodstvu klijenata o mehanizmima poboljšanja sistema finansijskog izvještavanja i računovodstva, sistema internih kontrola, upravljanja rizicima i poslovnim procesima.

Vjerujem da će ovaj izvještaj pomoći u sagledavanju važnosti koju Deloitte Bosna i Hercegovina polaže na kvalitet obavljanja revizije i pružanja konsultantskih usluga.

Sabina Softić
Partner i Direktor društva

Sabina Softić
Direktor

¹ U cijelom ovom izvještaju izrazi "Deloitte, mi, nas i naši" odnose se na jednu ili više od jedne ili više firmi članica Deloitte Touche Tohmatsu Limited, njenu mrežu firmi članica i njihovih povezanih subjekata. Za više informacija o Deloitte mreži, pogledajte stranicu 3 ili <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/aboutdeloitte/articles/about-the-network.html>.

Deloitte mreža

Deloitte Bosna i Hercegovina: pravna struktura i struktura vlasništva

"Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo i njegova podružnica u Republici Srpskoj "Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo - Podružnica Banja Luka povezana je sa Deloitte mrežom preko Deloitte Central Europe Holdings Limited, društva članice Deloitte Touch Tohmatsu Limited. Deloitte Central Europe Holdings Limited, zajedno sa Deloitte Francuska, Deloitte Njemačka, Deloitte Luksemburg, Deloitte Austria, Deloitte Portugal i Deloitte Turska je vlasnik kapitala društvu Deloitte DCE GmbH ("DCE"), koja je ujedno i članica Deloitte Touche Tohmatsu Limited. Cilj društva DCE je unapređenje saradnje između njegovih vlasnika kao članova globalne mreže Deloittea. DCE ne pruža profesionalne usluge klijentima niti se bavi komercijalnim aktivnostima.

"Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo i njegova podružnica u Republici Srpskoj "Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo - Podružnica Banja Luka dalje u ovom izvještaju zajednički se nazivaju "Deloitte Bosna i Hercegovina"

Opis mreže

Mreža Deloitte

Mreža Deloitte (poznata i kao Deloitte organizacija) je mreža međusobno povezanih društava članova i njihovih povezanih lica, koji svoje poslovanje obavljaju u više od 150 zemalja i teritorija širom svijeta. Ova samostalna i nezavisna društva članovi posluju pod zajedničkim brendom.

Deloitte Centralna Europa je regionalna organizacija pravnih subjekata pod okriljem Deloitte Central Europe Holdings Limited a naziva se dalje u ovom Izvještaju „Deloitte Centralna Europa”. Deloitte Central Europe Holdings Limited nosilac je prava da posluje i pruža profesionalne usluge pod imenom “Deloitte”, koje se koristi i za sve Deloitteove subjekte na njegovoj teritoriji (Deloitte Centralna Europa, uključujući i Deloitte Bosna i Hercegovina). Deloitte Bosna i Hercegovina je društvo ovlašteno za pružanje usluga revizije klijentima u Bosni i Hercegovini.

Osnivači i vlasnici udjela u "Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo su:

Sabina Softić, fizičko lice sa prebivalištem na adresi Koševo 26, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina – 51% udjela.

DELOITTE CENTRAL EUROPE HOLDINGS LIMITED, privredno društvo osnovano u skladu sa propisima Republike Kipar, sa registrovanim sjedištem na adresi Lampousas, 1 P.C. 1095 Nikozija, Kipar – 25% udjela.

Deloitte d.o.o. za usluge revizije, privredno društvo osnovano u skladu sa propisima Republike Hrvatske, sa sjedištem na adresi Radnička cesta 80, 10000 Zagreb, Hrvatska – 24% udjela.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL” ili „Deloitte Globalna organizacija”)

Deloitte Touche Tohmatsu Limited je privatno privredno društvo iz Ujedinjenog Kraljevstva čija je odgovornost ograničena garancijom članova, osnovano u Engleskoj i Velsu. DTTL ima ulogu koordinatora za svoja društva članove i njihova povezana lica od kojih zahtijeva da se pridržavaju politika i protokola u cilju održavanja dosljedno visokog kvaliteta usluga, profesionalnog ponašanja i poslovanja u čitavoj Deloitte mreži. DTTL ne pruža profesionalne usluge klijentima niti usmjerava, upravlja, kontrolira svoja društva članove i njihova povezana lica, niti posjeduje učešća u njihovom kapitalu.

„Deloitte” je brend pod kojim blizu 415,000 posvećenih stručnjaka u samostalnim društvima članovima mreže širom svijeta saraduju u cilju pružanja usluga revizije i uvjeravanja, poslovnog, finansijskog, poreskog i pravnog konsaltinga, i konsaltinga u upravljanju rizicima odabranim klijentima. Ova društva su članovi DTTL. DTTL, i sva društva i njihova povezana lica čine “Organizaciju Deloitte”. Svako društvo član DTTL i/ili njegova povezana lica pružaju usluge u određenoj geografskoj oblasti i podliježu zakonima i propisima struke zemlje ili zemalja u kojima posluju. Svako društvo član DTTL organizovano je u skladu sa zakonima, propisima i uobičajenom praksom države u kojoj je osnovano i u kojoj posluje, i može osigurati pružanje profesionalnih usluga na svojim teritorijama preko svojih povezanih lica. Ne pruža svako društvo član DTTL sve usluge, kao ni njegova povezana lica, a može se desiti da neke usluge potvrđivanja nisu ni predviđene prema pravilima i propisima o javnom računovodstvu. DTTL, i svako društvo član DTTL, kao i svako od njihovih povezanih lica, predstavljaju zasebne i samostalne pravne subjekte, koji jedni prema drugima ne mogu biti obavezani niti odgovorni u odnosu na treća lica. DTTL, svako društvo član i svaki povezani subjekt odgovora samo za svoje činjenje i propuste, a ne odgovara za postupke ostalih članova. Organizacija Deloitte je globalna mreža nezavisnih društava članova, a ne partnerska organizacija ili jedinstvena poslovna kompanija. DTTL ne pruža usluge klijentima.

Deloitte mreža u Bosni i Hercegovini

"Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo i njegova podružnica u Republici Srpskoj "Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo - Podružnica Banja Luka zajedno sa "Deloitte Tax & Accounting Services" Društvom sa ograničenom odgovornošću za poslovno savjetovanje d.o.o. i njegova podružnica u Republici Srpskoj "Deloitte Tax & Accounting Services" Društvo sa ograničenom odgovornošću za poslovno savjetovanje d.o.o. - Podružnica Banja Luka su Deloitte mreža u Bosni i Hercegovini.

Osnivači i vlasnici udjela "Deloitte Tax & Accounting Services" sa ograničenom odgovornošću za poslovno savjetovanje d.o.o. su:

DELOITTE CENTRAL EUROPE HOLDINGS LIMITED, privredno društvo osnovano u skladu sa propisima Republike Kipar, sa registrovanim sjedištem na adresi Lampousas, 1 P.C. 1095 Nikozija, Kipar – 98,59% udjela.

Praevisio društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje društvima, privredno društvo osnovano u skladu sa propisima Republike Hrvatske, sa registrovanim sjedištem na adresi Radnička cesta 80, 10000 Zagreb, Hrvatska – 1,41% udjela.

Upravljanje Deloitte Bosna i Hercegovina – leadership u akciji

"Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo, matični broj: 65-01-1297-09, sa sjedištem u ulici Zmaja od Bosne 12c u Sarajevu, osnovano je 1998. godine. Društvo je upisano u sudski registar Općinskog suda u Sarajevu, pod registarskim brojem br. 65-01-1297-09. Pravna forma društva je društvo sa ograničenom odgovornošću.

"Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo je društvo ovlašteno i registrovano za obavljanje revizije finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Društvo je uključeno u Registar društava za reviziju Ministarstva finansija Federacije Bosne i Hercegovine, i posjeduje Rješenje o izdavanju dozvole za rad-licencu Ministarstva finansija Federacije Bosne i Hercegovine broj 909039105 od dana 20.08.2010. godine.

Dana 24. maja 2021. godine "Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo potpisalo je odluku o osnivanju podružnice u Republici Srpskoj, pod nazivom "Deloitte" Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka. Općinski sud u Sarajevu je rješenjem Suda broj 065-0-Reg-21-001965 od 11. juna 2021. godine prihvatio osnivanje podružnice, a Okružni privredni sud u Banjoj Luci prihvatio je osnivanje podružnice rješenjem Suda broj 057-0-Reg-21-001247 dana 25. juna 2021. Također, Ministarstvo finansija Republike Srpske donijelo je Rješenje o izdavanju dozvole za rad za obavljanje revizije u Republici Srpskoj broj 06.12/491-179-1/21 od 24. maja 2021. i Rješenje o registraciji društva za reviziju broj 06.12/491-179-2/21 dana 26. juna 2021. godine.

Uprava društva odgovorna je za upravljanje i nadzor prakse revizije i izražavanja uvjerenja. Posebne odgovornosti uključuju zastupanje društva u registrovanom svojstvu. Slijede članovi uprave Deloittea Bosna i Hercegovina koji su registrovani na neodređeno vrijeme.

Deloitte Bosnia i Hercegovina – Uprava

Sabina Softić, Direktor

Johnny Jozef Hubert Ploem, Prokurista

Yuri Sidorovich, Prokurista

Sabina Softić, Rukovoditelj podružnice

Sabina Softić je imenovana od strane Deloitte Bosna i Hercegovina kao Partner za praksu revizije i uvjeravanja u Bosni i Hercegovini. Sabina Softić i viši menadžment razvijaju i implementiraju strategiju za praksu revizije i izražavanja uvjerenja u Bosni i Hercegovini, uključujući srodne politike i procedure. U svim svojim aktivnostima, viši rukovodioci Deloittea Bosna i Hercegovina odgovorni su za sveobuhvatni cilj kvaliteta revizije, uključujući usklađenost sa primjenjivim profesionalnim standardima i regulatornim zahtjevima. Strategija Deloittea u Bosni i Hercegovini je razvijen u skladu sa općim strateškim pravcem koji je uspostavljen za Deloitte mrežu.

Lideri za reviziju i usluge uvjeravanja Deloittea u Bosni i Hercegovini učestvuju u radu grupa Deloitte mreže koje postavljaju i prate standarde kvaliteta iz kojih proizilaze brojne inicijative za kvalitet revizije.

Naš cilj i zadatak kojem smo posvećeni: ulivanje povjerenja i pouzdanja

U Deloitte Bosna i Hercegovina naša je svrha ostvariti uticaj koji prevazilazi očekivanja. Za reviziju i usluge uvjeravanja ovo znači proces koji se stalno razvija uz korištenje najsavremenije tehnologije, primjenu različitih vještina, i znanja i iskustva za pružanje usluga visokog kvaliteta. Ponosimo se time što ulijevamo povjerenja i pouzdanja u tržište kapitala i beskompromisno smo posvećeni podizanju standarda kvaliteta i uvijek djelujemo s integritetom, neovisnošću i transparentnošću. Kontinuirano nadograđujemo naše sposobnosti da održimo isporuku visokokvalitetnih revizija i drugih angažmana s izražavanjem uvjerenja i dajemo vodeći doprinos oblikovanju budućnosti revizorske struke.

Šta Deloitteove usluge revizije i izražavanja uvjerenja donose tržištima kapitala

Kvalitet revizije u fokusu

Deloitte-ova posvećenost kvalitetu revizije je utkana u sve što radimo. Nezavisnost revizije je centralni element ekosistema finansijskog izvještavanja uspostavljenog u cilju zaštite investitora i dionika, kao i promovisanja efikasnog funkcionisanja tržišta kapitala. Deloitte je u potpunosti svjestan svoje obaveze da pruža usluge revizije koje će zadovoljiti zahtjevne izazove i složenost aktuelnog okruženja, istovremeno poštujući profesionalne i regulatorne standarde. Za funkcionisanje ekosistema finansijskog izvještavanja onako kako je predviđeno, efikasno izvršavanje uloge revizora od presudnog je značaja.

Deloitte je opredijeljen da uradi i više od ispunjavanja regulatornih zahtjeva i očekivanja. Deloitte prevazilazi očekivanja i postavlja standarde izvrsnosti za revizorsku struku. U skladu sa tim ciljem, nepokolebljivo smo posvećeni kvalitetu revizije.

Klijenti revizije Deloitte-a Bosna i Hercegovina

Odjel za reviziju i izražavanje uvjerenja Deloittea Bosne i Hercegovine predan je doprinosu tržištima kapitala te je fokusiran na reviziju subjekata u slučajevima kada to služi javnom interesu i gdje Deloitte Bosna i Hercegovina ima kapacitete za obavljanje kvalitetne revizije koja je objektivna i u skladu sa primjenjivim profesionalnim standardima te zakonima i propisima, uključujući one koji se odnose na etiku i neovisnost.

Deloitte Bosna i Hercegovina ima detaljne politike i postupke uspostavljene radi preuzimanja potencijalnih klijenata i angažmana te procjene rizika u pogledu angažmana. Predmetne su politike i postupci osmišljeni s ciljem kako bi Deloitte Bosna i Hercegovina prihvatao angažmane isključivo ako:

- je u stanju provesti angažman te posjeduje kapacitete, uključujući vrijeme i resurse, da to učini
- se može uskladiti sa svim relevantnim etičkim zahtjevima i profesionalnim standardima, uključujući neovisnost te procjene i razmatranja sukoba interesa

- je ispitao integritet mogućeg upravljačkog tima klijenta.

Okruženje u kojem poslujemo važan je aspekt naše strategije za reviziju i izražavanje uvjerenja te zajedničkih vrijednosti na kojima temeljimo svoje djelovanje kao predvodnika na tržištu koji posluje s integritetom, brine o svojim ljudima, potiče uključivost i saradnju kako bismo ostvarili znatan učinak. Pitanje koje sami sebi postavljamo je: s kojom vrstom subjekata želimo da nas se povezuje? Kako bismo odgovorili na postavljeno pitanje, izradili smo izjavu o sklonosti preuzimanju rizika, u kojoj smo opisali kakvo društvo želimo imati. Izjava o sklonosti preuzimanju rizika može se primijeniti kao alat za poticanje snažne rasprave o riziku i temelj za djelotvorno i pouzdano razmatranje i preispitivanje odluka o preuzimanju rizika i nastavku angažmana. Izjavom, koja se nalazi u nastavku, približe se određuje kultura rizika te se nastoji potaknuti dosljednost u preuzimanju angažmana i postupku donošenju odluka o nastavku angažmana:

„Sklonost preuzimanju rizika Deloitteova Odjela za reviziju i izražavanje uvjerenja utemeljena je na našem programu rada usklađenom s našom definisanom svrhom i Kodeksom ponašanja, u kojemu su sadržani standardi kojih se pridržavamo u privatnom i poslovnom životu, kako bismo izgradili i zadržali održivo poslovanje za sadašnju i buduće generacije.

U skladu s predanošću našoj svrsi i djelovanju u interesu javnosti, svjesni smo kako je preuzimanje određenog nivoa rizika sastavni dio poslovanja. Kako bismo pružili visokokvalitetne usluge revizije i izražavanja uvjerenja, samoinicijativno utvrđujemo rizik i upravljamo njime u okviru svojih postupaka kontrole kvalitete, politika i postupaka kako bismo donijeli utemeljene odluke, u skladu s našom strategijom i vrijednostima.

U svom portfoliju želimo imati klijente koji dijele naše vrijednosti, poštuju naše stručnjake, prepoznaju tekuća pitanja i svoje društvene odgovornosti te koji su predani osiguravanju transparentnosti svim zainteresovanim unutar ekosistema finansijskog izvještavanja. Nastojimo u svojem portfoliju nemati klijente kojima manjka integriteta, koji se bave nezakonitim aktivnostima, zanemaruju vjerodostojnost finansijskog računovodstva i izvještavanja ili ne žele uspostaviti i održavati zadovoljavajuće interne kontrole i povezane postupke.“

Revizija i izražavanje uvjerenja – budućnost, danas

Naše usluge revizije i izražavanja uvjerenja temelje se na ispunjavanju očekivanja.

Integritet naših ljudi, njihova predanost djelovanju u interesu javnosti i isporuci visokokvalitetnih usluga izražavanja uvjerenja u područjima koja su našim sudionicima najbitnija u srži su našeg poslovanja.

Predvodnici smo u kvaliteti usluga, koju bez iznimke ostvarujemo stavljanjem naglaska na izvrsnost kad je riječ o ljudima, postupcima i tehnologiji. Svaka nam od navedenih ključnih komponenti pomaže u ostvarenju vizije za bolju budućnost te ostvarenje učinka koji premašuje očekivanja.

Kako to ustvari izgleda? Usluge revizije i izražavanja uvjerenja koje se stalno razvijaju, temelje na britkim umovima, djelotvornim postupcima, vrhunskim tehnologijama naše globalne organizacije i dugogodišnje iskustvo. Visokokvalitetne usluge pružamo na djelotvoran i učinkovit način kojim se potiče integritet, gradi povjerenje i ostvaruje vrijednost stavljanjem naglaska na ono što je zbilja važno.

Transformacija Odjela za reviziju i izražavanja uvjerenja važna je promjena unutar mreže, koja se odnosi na način na koji Deloitteovi stručnjaci rade, a ona obuhvaća sljedeće:

Deloitte-ov način: standardizacija procesa revizije podržana našim tehnološkim setom alata	Praćenje kvaliteta revizije u realnom vremenu
Prošireni model za upravljanje talentima, koji obuhvata edukaciju, nagrađivanje i priznanja, centre izvrsnosti i centre za podršku	Prilagodljiva upotreba alata i tehnologija u odgovoru na promjene u okruženju

Izvrsnosti u reviziji putem transformacije procesa, zaposlenih, i tehnologije ²

S pomoću Deloitteova načina, Deloitte Bosna i Hercegovina donosi inovacije u srž provedbe revizije: automatizacijom koja poboljšava rutinske zadatke, analitičkom obradom podataka koja osigurava dublji i pronicljiviji pogled te umjetnom inteligencijom koja poboljšava ljudska otkrića i rješavanje problema. Slijedom toga, poboljšavamo kvalitetu svoje revizije, obogaćujemo iskustvo svojih ljudi i klijentima pružamo pojednostavljeno, digitalno iskustvo koje osigurava više transparentnosti i dublji uvid.

Inovacije i tehnološki napredak podrazumijevaju se u današnjem poslovnom okruženju koje se brzo mijenja, a to vrijedi i za revizorsku profesiju. Današnje složeno poslovno okruženje zahtijeva dinamičnu, višerazinsku i pronicljivu reviziju. Klijenti očekuju relevantne informacije u stvarnom vremenu te mi svoj postupak revizije moramo razvijati usporedno s inovacijama u njihovom poslovanju i procesima. S pomoću sve naprednije tehnologije i podataka, Deloitte Bosna i Hercegovina nudi dublji uvid koji sudionicima jamči dosljednije, transparentnije i vrjednije usluge revizije i izražavanja uvjerenja. Deloitteovi britki umovi, djelotvorni postupci, vrhunske tehnologije naše globalne organizacije jamče proizvod koji će premašiti očekivanja. Revizori Deloittea Bosne i Hercegovine poboljšavaju postupke tako što se sve više služe analitičkom obradom podataka, te kognitivnim tehnologijama i tehnologijama temeljenim na claudu kao što je umjetna inteligencija, djelimično zbog povećane automatizacije i učinkovitosti tih alata, ali i potrebe da Deloitte Bosna i Hercegovina ostane korak ispred tehnološkog napretka subjekata koji su predmet naše revizije. Deloitte Bosna i Hercegovina zalaže se za nastavak ulaganja u nove tehnologije i raznolikost mišljenja, što onda omogućuje pružanje poboljšane kvalitete, uvida i vrijednosti našim klijentima i tržištima. Deloitteove holističke platforme za reviziju, Deloitte Omnia i Deloitte Levvia, dokaz su naše predanosti isporuci digitalnih, visokokvalitetnih revizija društva svih veličina i razina složenosti. Deloitte Omnia je naša platforma utemeljena na claudu za isporuku sveobuhvatnih revizija velikih društava, uključujući dionička društva uvrštena na berzu, dok Deloitte Levvia nudi pojednostavljeno, prilagođeno iskustvo digitalne revizije odabranim privatnim subjektima. Kontinuiran razvoj, poboljšanje i široka primjena obiju platformi nastavit će se u sljedećih nekoliko godina. Deloitte je isto tako osmislio inovativno rješenje za prikupljanje i obradu podataka te su naše pomoćne inovativne tehnologije međusobno povezane u integrirani paket na claudu.

² Za više informacija o Deloitteovim inovacijama u reviziji, molimo pogledajte Deloitteov [Global Impact Report](#).

Revizija u neizvjesnim vremenima

U proteklim se godinama svijet suočio s razdobljem iznimnih izazova i nesigurnosti, od društvenih promjena izazvanih pandemijom bolesti COVID-19 do humanitarne krize koju je izazvao rat u Ukrajini. Te su dalekosežne promjene dovele do nezapamćeno brzih promjena u profesiji. U tom je razdoblju Deloitte postavio sigurnost i dobrobit svojih ljudi kao prioritet. U vremenima koja obilježava složena globalna situacija i gospodarska nesigurnost, potreba za visokokvalitetnim uslugama revizije i izražavanja uvjerenja je ključna. Sada više nego ikada, ulagači i sudionici obraćaju se revizorima kako bi osigurali povjerenje i objektivnost na tržištima kapitala.

Uprkos jedinstvenim izazovima prisutnima u trenutačnom okruženju, Deloitte Bosna i Hercegovina nije odustao od svoje predanosti etičnosti, integritetu, nezavisnosti i transparentnosti, poslujući u interesu javnosti. Svjesni smo važnosti pridržavanja svojih profesionalnih odgovornosti i uloge u ulijevanju povjerenja u ekosistem finansijskog izvještavanja. Među stručnjacima za reviziju i izražavanje uvjerenja neprekidno naglašavamo sljedeća načela:

- profesionalni skepticizam i dužna pažnja
- kritična ocjena kvalitete pribavljenih revizijskih dokaza i jesu li oni dostatni i primjereni za otklanjanje rizika
- argumentirane profesionalne prosudbe utemeljene na jasnim dokumentiranim dokazima
- njegovanje kulture savjetovanja
- međusobna povezanost i podrška.

U ovom razdoblju neprekidne nesigurnosti, svi sudionici ekosustava finansijskog izvještavanja (uključujući vlade, finansijske institucije, upravu subjekta, osobe zadužene za upravljanje, revizore i ulagače) moraju donositi značajne

prosudbe. To uključuje svijest o povećanom riziku od prevare, postojanju novih ili različitih čimbenika rizika i moguće promjene u okruženjima interne kontrole. Iako postojeći računovodstveni okviri sadržavaju odredbe o nesigurnostima, korisnici finansijskih izvještaja i regulatori trebali bi očekivati veći stupanj tržišne i gospodarske volatilnosti u bliskoj budućnosti.

Deloitte pozdravlja javne izjave i smjernice koje izdaju regulatori koji prepoznaju trenutačne nesigurnosti i naglašavaju važnost visokokvalitetnih korporativnih objava usmjerenih na budućnost. Veća transparentnost različitih sudionika ekosistema finansijskog izvještavanja koji podižu svijest o predmetnim pitanjima sa sobom nosi koristi za javnost. To podrazumijeva veću jasnoću o odgovornostima uprave, revizorskih odbora, poduzeća, revizora, regulatora i drugih sudionika.

Profesionalni standardi, Deloitteove politike i smjernice, detaljno savjetovanje i snažne mreže stručnjaka te dubinsko snimanje i dalje su temelj Deloitteovih visokokvalitetnih revizija. Deloitteova tehnologija i infrastruktura omogućile su agiln i brz odgovor na različite promjene na radnom mjestu, uključujući prelaz na virtualni rad. Takav nam je odgovor omogućio da nastavimo i dalje poboljšavati Deloitteov pristup reviziji u dosad nezapamćeno izazovnom razdoblju.

Preobražaj revizije u sve dinamičnijem radnom okruženju rezultirala je Deloitteovim brzim odgovorom na promjenjive potrebe i uvjete u kontekstu talenata, uključujući preispitivanje postojećih metoda rada i podršku ljudima u hibridnom radnom okruženju.

U budućnosti će Deloitte Bosna i Hercegovina nastaviti sa svojim naporima i pružati ujednačeno revizijsko iskustvo na način koji obuhvaća promjenjiva očekivanja subjekata koji su predmet naše revizije i naših ljudi.

Multidisciplinarni model („MDM“)

U čitavoj mreži Deloitte-ov robusni multidisciplinarni poslovni model (MDM) – koji se sastoji od revizije, finansijskog i poreznog savjetovanja, u velikoj mjeri doprinosi obavljanju revizije visokog kvaliteta. Ovaj jedinstveni model svrsishodno povezuje Deloitteov širok krug profesionalaca i stručnog osoblja koje posjeduje veliko iskustvo, vještine i specijalnosti koji doprinosi snažnijem shvatanju i visokoj kvaliteti usluge. Revizori sve više koriste rad stručnjaka i specijalista iz različitih oblasti kao pomoć u evaluaciji računovodstvenih procjena i mjerenja fer vrijednosti. To je sada važnije nego ikada jer su društva u obavezi da u svojim finansijskim izvještajima prikažu neizvjesnosti izazvane pandemijom COVID-19 i makroekonomskim faktorima koji su uslijedili. Zatim, očekuje se brzo uvećanje obima izvještavanja poslovnih društava u bliskoj budućnosti gdje će finansijski izvještaji i objave vjerovatno biti sve složeniji zbog novih zahtjeva u vezi sa razmatranjima ekoloških, socijalnih i upravljačkih („ESG“) pitanja i drugih značajnih oblasti. Također, sve više preovladava korištenje tzv. velikih podataka što je u skladu sa napredovanjem digitalizacije i u drugim oblastima, pa će potreba za analitičarima podataka i IT stručnjacima bilježiti rast. Koristi od primjene MDM su:

- Mogućnost ostvarivanja uvida specifičnih za određenu privrednu granu ili tematsku oblast (npr. pitanja klimatske, upravljačke, korporativne strategije i sl.) sa više stanovišta, što revizorima omogućuje bolje razumijevanje poslovnih rizika od značaja za obavljanje revizije.
- Neposredan pristup revizorske prakse specijalizovanim resursima i stručnim znanjima iz drugih oblasti poslovanja. Time se unapređuje kvalitet revizije jer revizori mogu da koriste znanja i iskustvo profesionalnih savjetnika iz oblasti koje nisu revizija i usluge uvjeravanja.
- Raznolika organizacija privlači i zadržava vrhunske talente.
- Dostupnost intelektualnog kapitala unutar mreže podstiče inovacije u procesu revizije, u tehnologijama u primjeni, i sl.
- Različiti dijelovi našeg poslovanja ostvaruju različite stope rasta tokom različitih perioda na različitim tržištima. Deloitte-ov MDM pruža zaštitu od nestabilnosti tržišta koja nam je važna za dugoročnu održivost mreže i omogućava značajna ulaganja u kvalitet revizije i inovacije, čak i u vremenima finansijskih pritisaka na posao i struku revizije.

Deloitte prihvata mogućnost ili moguću percepciju postojanja sukoba interesa i zato ima uspostavljene jasne politike u vezi sa nezavisnosti i sisteme koji su podrška ostvarivanju strategije Deloitte-a u skladu sa zakonskim i zahtjevima standarda struke. U nekim oblastima Deloitte-ove politike su strožije od zahtjeva standarda struke i zakonskih propisa.

Izveštavanje o ekološkim, socijalnim i upravljačkim („ESG“) pitanjima³

Same osnove poslovanja se brzo mijenjaju, dugoročna elastičnost i mogućnost stvaranja trajne vrijednosti direktno su vezane za usklađenost sa vrijednostima i očekivanjima društvene zajednice. Učesnici na tržištu i akteri u širem smislu ističu potrebu za jasnijim razumijevanjem načina na koji će organizacija stvarati, štiti i uvećavati vrijednost društva tokom vremena, a naročito zahtjevaju veću transparentnost u vezi sa uticajem ESG pitanja i uslovljenosti poslovnog modela i strategije društava.

Sve je veće interesovanje kompanija da ugrade klimatska i druga ESG razmatranja u svoje politike i procedure unutrašnjih kontrola, i na taj način poboljšaju zrelost sistema, procesa i upravljanja nad klimatskim i drugim ESG informacijama. Lica i tijela odgovorna za upravljanje (npr. odbori za reviziju, upravni odbori) sve više se okreću ka uključivanju ESG razmatranja u svoje nadzorne odgovornosti nad upravljanjem organizacijama, njihovom spremnosti da izvještavaju o njima i nad primjenom procesa i kontrola za prikupljanje podataka o tim pitanjima.

U odgovoru na sve veću navedenu potrebu izvještavanje se brzo mijenja uz predloženo definisanje standarda od strane Odbora za međunarodne standarde održivosti i formulisanje pravila širom svijeta. Definisanje standarda i pravila ima za cilj ne samo da obezbijedi transparentnost i dosljednost u globalnom osnovnom izvještavanju već i da pojasni da informacije sadržane u finansijskim izvještajima i informacije sadržane u izvještajima o održivosti zajedno predstavljaju parametre od suštinskog značaja za informisanje o vrijednosti društava.

Kako se pažnja sve više usmjerava na ove informacije, sve je veća potreba za povjerenjem u kvalitet objavljenih informacija i podataka, što se može postići obavljanjem uvjeravanja nad informacijama o ESG pitanjima. Deloitte smatra su usluge izražavanja uvjerenja koje nad informacijama o ESG pitanjima i rizicima obavlja firma za reviziju su itekako korisne. Objektivnost, kredibilnost i integritet su osobine koje se najviše cijene kod pružalaca usluga izražavanja uvjerenja, pored nezavisnosti, profesionalnog skepticizma, posvećenosti kvalitetu i odgovarajuće edukacije, koje su sve jednako važne.

³ Za više informacija o Deloitte-ovoj usklađenosti sa regulativom o ESG pitanjima, pogledajte Deloitte-ov Izveštaj o globalnom uticaju ([Global Impact Report](#)).

U nastavku su navedene konkretne aktivnosti preduzete od strane Deloitte-a u cilju podrške obavljanju revizije najvišeg kvaliteta koja na odgovarajući način razmatra klimatske rizike i sa njima povezane mogućnosti:

- Obrazovanje Deloitteovih stručnjaka o klimatskim promjenama i njihovu učinku na subjekte koji su predmet revizije s pomoću materijala kao što je nastavni plan o klimatskim promjenama, okvir i povezane smjernice radi razmatranja pitanja povezanih s klimom u okviru revizije;
- Učestvovanje u raspravi o klimatskim promjenama i samoinicijativna podrška globalnim standardima održivosti odnosno potpora za pet tijela koja donose standarde izvješćivanja o održivosti i pridonose radu Zaklade za MSFI u području objave podataka o klimatskim pitanjima te aktivno članstvo u različitim globalnim platformama kao što su Svjetski ekonomski forum i COP26: Konferencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama 2021.
- Deloitte Bosna i Hercegovina podržava napore da javno objavljene ESG informacije budu dosljedne, uporedive i pouzdane.
- Usluge izražavanja uvjerenja pružaju veće povjerenje u ESG informacije.

Deloitte podržava kontinuiranu saradnju svih učesnika u ekosistemu finansijskog izvještavanja koji zajednički rade na izradi i implementaciji opštih standarda na osnovu kojih će se vrednovati i objavljivati informacije i podaci o ESG pitanjima, i, konačno, na osnovu kojih će se obavljati usluge uvjeravanja nad tim informacijama.

Nadalje, da bi pomogao ostvarivanje ciljeva Pariškog sporazuma, Deloitte je pokrenuo [WorldClimate](#), strategiju za podsticanje klimatski odgovornih odluka unutar Deloitte mreže i van nje.

Profesionalno usavršavanje i upravljanje učinkom zaposlenih

Kultura izvrsnosti u Deloitte-u i osmišljavanje naših programa za edukaciju smještaju naše ljude u sam vrh. Profesionalno osoblje Deloitte-a posjeduje tehnička znanja i visok nivo etike, integriteta, profesionalnog skepticizma i objektivnosti i primjenjuje svoje procjene i iskustvo predano i sa žarom. Kontinuirano unapređujemo svoje vještine, znanja i iskustvo kako bismo prevazišli očekivanja i ostvarili značajan uticaj.

Deloitte je posvećen jedinstvenom njegovanju talenata, razvoju i usavršavanju naših zaposlenih i unapređenju njihove karijere stvaranjem okruženja koje im omogućava stalno učenje — poboljšavamo edukaciju iz oblasti revizije, sticanje vještina i nudimo im fleksibilne mogućnosti za razvoj karijere koje privlače sadašnje i buduće revizore.

Deloitte-ovo profesionalno osoblje donosi sa sobom različito obrazovanje, znanja i vještine koji unapređuju sposobnosti naše organizacije da pruža usluge revizije najvišeg kvaliteta.

Deloitte je ujedinen u sprovođenju programa *SVI SKUPA (ALL-IN)* usmjerenog na poboljšanje različitosti, jednakosti, inkluzije i inovacija.

Uz to, radna disciplina, efikasno upravljanje poslovanjem i razvoj jedinstvenog pristupa reviziji, poznatog kao Deloitte-ov način, u osnovi su Deloitte-ovog nastojanja da naše revizije budu konzistentne.

Deloitte vodi održivu firmu za poslove revizije i usluga izražavanja uvjerenja koja prepoznaje trud i nagrađuje svoje ljude i kontinuirano ulaže u njihovu budućnost.

Inicijative za učenje i razvoj

Deloitteov transformirani pristup reviziji mijenja iskustvo revizije za stručnjake. Timovi za reviziju osnaženi su naprednim alatima i tehnologijama te opsežnijom upotrebom podataka i analitičkom obradom podataka u okviru vođenog toka rada za provedbu ciklusa revizije od početka do kraja. Za Deloitteove stručnjake to znači usredotočiti se na način na koji se angažman planira i izvršava te na koji se njime upravlja dosljedno diljem svijeta upotrebljavajući tehnike i sposobnosti usmjerene na napredak. Osim toga, takav način nudi mogućnosti za poboljšanje tehničkih i profesionalnih vještina te mogućnosti. Na primjer, sve su važnije sljedeće vještine – poboljšana analitička obrada podataka, upravljanje projektima, kritičko razmišljanje, komunikacija, poboljšana stručna prosudba te primjena računovodstvenih i revizijskih načela za učinkovitiji rad i pružanje kvalitetnijih angažmana. S poboljšanjem sposobnosti i vještina, gradimo veće povjerenje i postajemo još bolji procjenitelji rizika.

Deloitte je uložio značajna sredstva u razvoj strategija za upravljanje talentima i profesionalno usavršavanje i transformisao naš tehnički program edukacije u oblasti revizije i razvio novi set stručnih znanja i vještina prema nivoima zaposlenih:

- U središtu Deloitte ima jedinstven program tehničke obuke u oblasti revizije za revizore, osmišljen prema nivoima zaposlenih, koji predstavlja dinamičnu kombinaciju kurseva koje vode instruktori uživo, digitalnih sve vrijeme dostupnih kurseva i aktivnosti obučavanja u toku rada.
- Cjelokupno profesionalno osoblje koje radi na pružanju usluga klijentima ima obavezu da pohađa najmanje 20 sati kontinuirane edukacije (CPE) svake godine i najmanje 120 sati svake tri godine kroz strukturirane, zvanične programe obuke, kao što su interni ili eksterni kursevi, seminari ili elektronsko učenje, koji pokrivaju sve oblasti modela kompetencija (tj. opšte kompetencije, tehničke kompetencije specifične za svaku poslovnu funkciju i kompetencije u oblasti specijalizacije zaposlenih).
- Cjelokupno profesionalno osoblje koje radi na pružanju usluga klijentima ima jasno utvrđena očekivanja u pogledu uloge svakog zaposlenog, a naši Standardi za talente definišu sposobnosti koje se zahtjevaju od praktičara na svakom nivou.

Deloitte ima i specifične mogućnosti za edukaciju specijalista iz drugih oblasti koji rade na revizijskim angažmanima, čime se podupire njihovo znanje i razumijevanje procesa revizije. Proširili smo i ponudu edukativnih programa iz oblasti usluga izražavanja uvjerenja kao odgovor na rastuće poslovne potrebe u ovom domenu.

Cilj programa profesionalnog usavršavanja Deloittea Bosna i Hercegovina jeste da pomogne partnerima i ostalom profesionalnom osoblju da održe i poboljšaju svoje stručne kompetencije i osiguraju konzistentnost sprovođenja revizije. Kao dopunu usavršavanju na radnom mjestu, Deloitte Bosna i Hercegovina nudi formalne programe kontinuiranog stručnog usavršavanja u relevantnim tematskim oblastima koji su u skladu sa globalnim Programom edukacije u oblasti revizije i usluga uvjeravanja Deloittea.

Prvih par godina, najveći dio edukacije zaposlenih sastoji se od obaveznih kurseva na tehničke teme, uključujući tu metodologiju i postupke revizije, ali se kasnije uvećava broj opcionih kurseva i obuka s obzirom na to da potrebe pojedinaca postaju sve raznovrsnije. Pojedinačni program edukacije zahtjeva se za zaposlene od momenta kada imaju oko četiri godine radnog iskustva.

Status internih i eksternih kurseva koje zaposleni revizor završi moguće je pratiti kroz automatizovani sistem monitoringa. Kontinuirana edukacija je činilac koji se uzima u razmatranje prilikom godišnjeg ocjenjivanja zaposlenih revizora i procjene njihovog razvojnog potencijala.

Svi ovlašteni revizori u Deloitte Bosna i Hercegovina kontinuirano održavaju i unapređuju svoje kvalifikacije kroz kombinaciju internih kurseva i edukativnih seminara koje organizuje Savez računovođa i revizora Federacije Bosne i Hercegovine. Deloitte-ov univerzitet

Deloitte Univerzitet

Deloitte aktivno podstiče kolektivno znanje i vještine svog profesionalnog osoblja putem stalnih ulaganja u Deloitte-ove univerzitete („DU“). To su najsavremeniji centri za učenje i usavršavanje u čijem je središtu kultura Deloitte-a a počivaju na načelima povezanosti i liderstva u veoma inkluzivnoj sredini za učenje⁴.

Deloitte. University

Naknada

Provedba visokokvalitetnih revizija očekuje se od svih stručnjaka te je ugrađena u cjelokupnu Deloitteovu mrežu. Kvaliteta revizije prepoznaje se kroz programe nagrađivanja i priznavanja te je ukorijenjena u standarde uspješnosti na svim razinama, prema kojima se donose ukupne ocjene stručnjaka.

Partneri Deloittea Bosna i Hercegovina ocjenjuju se na godišnjoj osnovi te se, ovisno o ishodu ocjene, nagrade partnera mogu povećati ili smanjiti. Konkretno, u procjenama partnera uzimaju se u obzir sljedeći faktori: kvaliteta, stručnost, integritet, profesionalnost, poduzetništvo, neovisnost i pridržavanje pravila.

Privlačenje i zadržavanje talenata

Aktuelno poslovno okruženje u pogledu talenata je izuzetno kompetetivno te je privlačenje i zadržavanje zaposlenih strateški prioritet Deloitte-a. Razumijemo teškoće sa kojima se naši zaposleni suočavaju i prihvatamo svoju ulogu u ponovnom povezivanju koje je mnogima nedostajalo.

Deloitte je koncentrisan na transformisanje iskustva za talentovane zaposlene u oblasti revizije i usluga uvjeravanja, što obuhvata i preoblikovanje načina rada u cilju uvećanja stope zadržavanja zaposlenih i daljeg unapređenja različitosti, jednakosti u inkluzije (DEI), kao i opšte dobrobiti zaposlenih u Deloitte-u. Nastojimo da pronađemo mogućnosti da zajedno unaprijedimo iskustvo za talentovane zaposlene. Pažnja usmjerena na naše ljude i zadržavanje vrhunskih talenata u Deloitte-u samo doprinose našoj sposobnosti da pružamo usluge revizije najvišeg kvaliteta.

Uprkos brojnim izazovima, Deloitte je 2021. godine ponovo nagrađen kao svjetski najpoželjniji poslodavac u oblasti profesionalnih usluga od strane renomirane organizacije za brendiranje poslodavaca *Universum*.

S fokusom na razvoj, fleksibilnost i dobrobit, zapošljavamo ljude koji su među najboljima na tržištu i u poslu. Naša kultura je uključivost, saradnja, visoka učinkovitost i mogućnosti.

Deloitte je rangiran kao #1 na listi najpoželjnijih poslodavaca u Bosni i Hercegovini u sektoru računovodstva i revizije. Ovo je peta godina zaredom da Deloitte dobiva titulu najpoželjnijeg poslodavca u spomenutom sektoru. Ova nagrada pokazuje da društvo prepoznaje uvažavanje naših zaposlenika! Priznanje dodjeljuje firma MojPosao.ba, a ove godine nominovano je preko 420 firmi, gdje su izabrane najbolje nakon glasova preko 15.000 ispitanika.

Društveni uticaj

Ostvarivanje uticaja svakog dana

Smatramo da međusobno povezani ljudi mogu doprinijeti stvaranju inovativnih rješenja i izvršiti trajni uticaj na goruća pitanja našeg doba. Cilj nam je da, podstičući i koristeći zajedničku snagu Deloitte-ove mreže zaposlenih, klijenata, neprofitnih organizacija i društvene zajednice, ostvarimo dugotrajni uticaj za opšte dobro.

⁴ Za više informacija o Deloitte-ovim univerzitetima, pogledajte Deloitte-ov Izvještaj o globalnom uticaju ([Global Impact Report](#)).

Deloitte-ov najvažniji prioritet –kvalitet revizije u fokusu

Deloitte-ova predanost kvalitetu revizije od ključnog je značaja za sve što radimo. Nепrestano nastojimo da tu obavezu ispunimo, od utemeljenja kulture kvaliteta i izvrsnosti u čitavoj mreži, preko uspostavljanja poslovnih i finansijskih prioriteta, do izrade efikasnih procesa, djelotvornih alata i tehnologija koje primjenjujemo u obavljanju revizije. Deloitte-ov brend definišu obavljene revizije najvišeg kvaliteta i nepokolebljivo nastojanje da stalno unapređujemo sisteme za kontrolu kvaliteta. Naš trud da kvalitet revizije ne zaostaje za novonastalim ekonomskim, poslovnim i regulatornim uslovima, kao i tehnološkim napretkom, od ključnog je značaja za rastuću ulogu Deloitte-a u zaštiti javnog interesa i podršku efikasnom funkcionisanju ekosistema finansijskog izvještavanja. Deloitte-ov brend definiše visok kvalitet revizije i nepokolebljiva posvećenost stalnom usavršavanju.

Posvećenost i stav rukovodstva

Deloitteova kultura kvalitete i izvrsnosti započinje snažnim stavom rukovodstva, od viših rukovoditelja do voditelja svih ureda i revizijskih angažmana. Deloitte je usredotočen na kvalitetu revizije, što je evidentno iz izravne uključenosti rukovoditelja i slanjem poruka kojima se ističe važnost kvalitete revizije. Stalna potraga za kvalitetom ne definiše samo što Deloitte radi, već i ko je.

Sistem kontrole kvaliteta

Deloitte smatra da je efikasan sistem kontrole kvaliteta od ključne važnosti za dosljedno sprovođenje visokokvalitetnih revizijskih angažovanja. Stoga mi nastavljamo sa značajnim ulaganjima u zaposlene, procese, i tehnologije u na kojima se zasnivaju Deloitte-ovi procesi kontrole kvaliteta.

Regulatorska tijela za definisanje standarda u Bosni i Hercegovini a i svijetu također su fokusirani na dalja unapređenja sistema kontrole kvaliteta u poslovnim društvima. U decembru 2020. godine, Odbor za međunarodne standarde revizije i uvjeravanja („IAASB“) izdao je novi, revidirani paket standarda za upravljanje kvalitetom, uključujući Međunarodni standard upravljanja kvalitetom („ISQM 1“). Sistemi upravljanja kvalitetom u skladu sa ISQM 1 morali su biti osmišljeni i implementirani do 15. decembra 2022. godine, a ocjenjivanje tih sistema zahtjeva se u roku od godinu dana nakon tog datuma.

Djelotvorna implementacija ISQM 1 je ključni dio Deloitte-ove strategije kvaliteta revizije. Deloitte-ove aktivnosti na implementaciji ISQM 1 su završene jer su samo nadgradnja dugogodišnjih ulaganja i već ispunjene preuzete obaveze da idemo i dalje i više u odnosu na zahtjeve postojećih standarda struke. Deloitte Bosna i Hercegovina nastavlja da rad sa rukovodiocima u čitavoj našoj firmi, kao i šire u mreži, na daljoj razradi našeg proaktivnog pristupa upravljanju kvalitetom angažovanja koja obavljamo —identifikovanjem i rješavanjem rizika po kvalitet revizije i podsticanjem kontinuiranog poboljšanja procesa kontrole kvaliteta, koji će nam služiti i u budućnosti jer se okruženje u kojem poslujemo neprestano mijenja i postaje sve složenije.

U skladu sa Deloitte-ovom kulturom stalnog usavršavanja i inovacija, ove aktivnosti na postavljanju standarda pružaju nam priliku da testiramo sami sebe — ispitivanjem onih oblasti u kojima možemo dodatno da podržimo i transformišemo sistem kontrole kvaliteta. Kvalitet revizije je uvijek ispred svega i u samom središtu svega što radimo, a robusni procesi praćenja i mjerenja kvaliteta igraju nezaobilaznu ulogu u našim sposobnostima stalnog unapređivanja.

Nezavisnost, objektivnost i profesionalni skepticizam

Obavljanje visokokvalitetnih revizija zahtjeva nezavisnost, objektivnost i profesionalni skepticizam. To znači kontinuiranu i konkretnu usmjerenost na ključnu ulogu Deloitte-a u zaštiti javnog interesa, uključujući stvaranje kulture kvaliteta gdje je učiniti pravu stvar od vrhunskog značaja. Deloitte dosljedno naglašava važnost uloge revizora kao nezavisnih ocjenjivača i važnost obaveze održavanja mentaliteta profesionalnog skepticizma tokom čitavog našeg posla. Ovakav pristup reviziji ogleda se u mnogim aspektima Deloitte-ovih politika, metoda, procedura, i edukacija, a pojačan je kontrolom kvaliteta i mjerama odgovornosti.

Pristup reviziji

Deloitte-ov pristup visokokvalitetnoj reviziji podrazumijeva metodologiju revizije, zajedničku svima u Deloitte mreži, dopunjenu alatima za reviziju koje naši profesionalci koriste za planiranje, obavljanje, nadgledanje, pregled, dokumentovanje, zaključivanje i saopštavanje rezultata svake revizije. Deloitte-ov pristup reviziji potkrepljen je standardima struke i zahtjevima važećih zakonskih propisa.

Ova metodologija revizije je dinamična—neprekidno se razvija kako bi održala korak sa promjenljivim zahtjevima investitora, kompanija i drugih zainteresovanih strana. Ona prepoznaje da su napredak u dostupnosti i upravljanju velikim skupovima podataka i u statističkoj nauci od značaja za dalje poboljšanja kvaliteta Deloitte-ovih revizija.

Deloitte-ova metodologija revizije je zasnovana na riziku, koncentrisana na stanja na računima u finansijskim izvještajima, objavama i tvrdnjama u njihovoj osnovi koje opravdano mogu sadržati materijalno značajne greške.

Procesi podrške Deloitte-ovom profesionalnom osoblju u obavljanju visokokvalitetnih revizija

Resursi koje Deloitte-ovo profesionalno osoblje koristi u obavljanju revizije obuhvataju alate koji su intelektualna svojina Deloitte-a, uputstva, ostale materijale i praktična pomagala koji se koriste u sprovođenju revizije, a koji su dostupni našim zaposlenima u Deloitte-ovoj globalnoj tehničkoj biblioteci, obimnoj online biblioteci, i na našim platformama za obavljanje revizije. Deloitte redovno izdaje uputstva iz oblasti računovodstva i revizije našem profesionalnom osoblju i obavještava o novinama koje treba uvrstiti u procjenu rizika i odgovore na rizike kako bi se održao i unapredio kvalitet revizije.

Konsultacije

Razmatranja kvaliteta i upravljanja rizicima sastavni su dio Deloitte-ovog revizorskog posla. Zato Deloitte smatra konsultacije suštinskim procesom saradnje – procesom koji pomaže da se utvrde i formulišu najprikladniji odgovori na složena pitanja. Deloitte je identifikovao okolnosti u kojima su neophodne konsultacije izvan tima na angažovanju sa ciljem da se demonstrira odgovarajući nivo profesionalnog rasuđivanja i testiranja. Deloitte-ove politike o konsultacijama zahtjevaju dokumentovanje, razumjevanje i primjenu zaključaka. Osnovu za efikasan i djelotvoran proces konsultacija čine Deloitte-ova ulaganja u resurse – konsultante sa odgovarajućim vještinama i stručnim znanjima. Pored formalnih konsultacija, kad god su im potrebne dodatne informacije ili gledišta, partneri i timovi na angažovanjima podstiču se da potraže pomoć od Tima za kvalitet revizije ili drugih u organizaciji koji posjeduju specijalistička znanja.

Deloitte-ovi preduslovi za uspjeh („DCS“)

Deloitte-ova posvećenost kvalitetu revizije ogleda se u pet osnovnih radnih načela od presudnog značaja za obavljanje usluga revizije visokog kvaliteta i efikasno upravljanje rizicima. Globalna referentna načela predstavljaju osnov za mjerenje napretka i podsticanje poboljšanja u ovim ključnim oblastima koje se prate na godišnjem nivou. To su ulaganje u kvalitet, priznanje i nagrađivanje, kvalitet i profitabilnost klijenta, obim posla i tok i redoslijed poslova.

Eksterna i interna kontrola kvalitete revizije

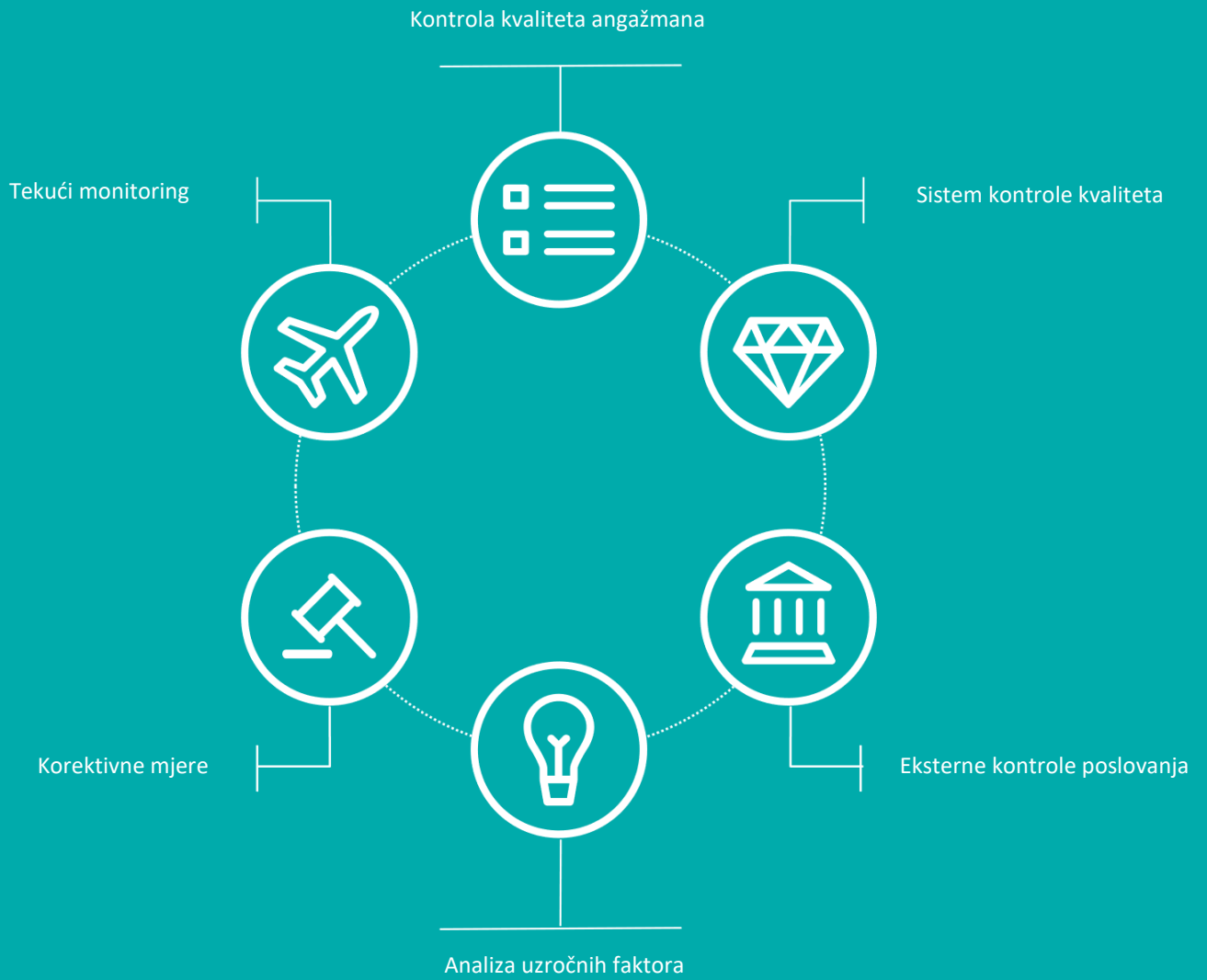
Praćenje i mjerenje kvaliteta revizije

Stalna usmjerenost na kvalitet revizije je od vrhunskog značaja za brend Deloitte. Od suštinske je važnosti da Deloitte-ova revizija bude izvršena na konzistentan i visokokvalitetan način, u kojem god dijelu svijeta da se obavlja.

Cilj Deloitte-ovog Programa globalnog praćenja i mjerenja kvaliteta revizije („AQMM“) je saopštavanje relevantnih, pouzdanih i pravovremenih informacija rukovodstvu, da bi se omogućile brze korektivne mjere i stalno unapređivanje Deloitte-ovog sistema kontrole kvaliteta. Navedeno podrazumijeva identifikaciju nedostataka kao i dobre prakse u radu sistema za kontrolu kvaliteta, kao i analizu i ocjenu korektivnih mjera za podsticanje poboljšanja kvaliteta revizije.

Praćenje i mjerenje kvaliteta revizije

Praćenje tekućih angažmana

Kontinuirano praćenje kvaliteta revizije Deloitte Bosna i Hercegovina podrazumijeva aktivnu identifikaciju problema u reviziji tokom samog angažmana, kako bi se omogućili blagovremena rješenja i primjena korektivnih mjera u realnom vremenu, što se sve postiže preduzimanjem sljedećih aktivnosti:

- Upotrebom i praćenjem rada niza osnovnih dijagnostika, što omogućava partnerima i timovima koji rade na angažmanu, kao i rukovodiocima odgovornim za kvalitet u Deloitte-u Bosna i Hercegovina, da kontinuirano prate kvalitet revizije i bez odlaganja preduzimaju potrebne korake;
- Upotrebom programa za konkretne tematske "zdravstvene provjere" koje pomažu Deloitte-u Bosna i Hercegovina i njegovim rukovodiocima odgovornim za kvalitet da procjene napredovanje angažmana i identifikuju potencijalne problematične oblasti u tekućim revizijskim angažmanima;
- Ocjenom ukupnih rezultata koji se prate tokom revizije kako bi se utvrdilo da li su potrebne dodatna komunikacija i podrška revizorskom timu u pogledu primjene metodologije ili njenih izmjena.

Pregledi angažmana

Ključni elementi pregleda angažmana (interne kontrole kvaliteta poslovanja) su:

- Odabir angažmana na osnovu rizika i razmatranje svih važnijih industrijskih sektora kojima Deloitte Bosna i Hercegovina pruža usluge;
- Obavezna diskusija koja treba da omogući dosljednost nalaza i ocjena angažmana koja su predmet kontrole;
- Identifikacija odgovarajućih resursa (u okviru Deloitte-a Bosna i Hercegovina ili drugih teritorija na kojima je organizovano poslovanje Deloitte-a) uz posjedovanje odgovarajućeg iskustva i poznavanje industrije, uključujući i formiranje centralnih timova za kontrolu kvaliteta poslovanja.

Sistem kontrole kvaliteta („SKK“)

Sistem kontrole kvaliteta obuhvata brojne elemente kao što je dokumentovanje ključnih oblasti procesa i kontrola SKK i postupke testiranja operativne efikasnosti SKK, što podrazumijeva izvršavanje sveobuhvatnog programa SKK. Testiranje SKK je sastavni dio redovnih aktivnosti kontrole kvaliteta.

Indikatori kvaliteta revizije *Audit Quality Indicators* („AQIs“), zajedno sa Deloitte-ovim preduslovima za uspjeh *Deloitte Conditions for Success* („DCS“), u upotrebi sa drugim alatima za ocjenjivanje dodatno pomažu Deloitte-u Bosna i Hercegovina u izradi i praćenju primjene akcionih planova u vezi sa kvalitetom revizije i izvještavanju o napretku na svom putu održavanja i podizanja kvaliteta revizije.

Eksterne kontrole poslovanja

Pored vlastitog praćenja kvaliteta revizije od strane Deloittea Bosna i Hercegovina, podliježemo eksternom praćenju od strane Ministarstva finansija Federacije Bosne i Hercegovine i Ministarstva finansija Republike Srpske. Deloitte Bosna i Hercegovina još nije bila predmet eksterne inspekcije Ministarstva finansija Federacije Bosne i Hercegovine. U Republici Srpskoj, Ministarstvo finansija Republike Srpske izvršilo je posljednju inspekciju u 2020. godini bez nalaza.

Analiza i korekcija uzročnih faktora

Kontinuirano unapređivanje je od suštinske važnosti za Deloitte-ovu kulturu kvaliteta i izvrsnosti. Razumijevanje zašto dolazi do nedostataka tokom revizije je od presudnog značaja za osmišljavanje djelotvornih aktivnosti za korekciju nalaza. Kada se otkriju nedostaci, bilo internom ili eksterno kontrolom, preduzimaju se mjere da se identifikuju neusklađenosti i izvrše odgovarajuća korigovanja. Korektivne mjere od vitalnog su značaja za kontinuirano unapređenje kvaliteta revizije i izbjegavanje sličnih nalaza u budućnosti. Stoga je Deloitte Bosna i Hercegovina izradio Plan kvaliteta revizije koji predviđa efikasnu primjenu i praćenje ključnih prioriteta kvaliteta revizije.

Izjava o efikasnosti funkcionisanja internog sistema kontrole kvaliteta⁵

Deloitte Bosna i Hercegovina potvrđuje da smo se uvjerali da su naše interne kontrole i sistemi kontrole kvaliteta kompleksni, da efektivno funkcionišu, i omogućuju nam da pravovremeno identifikujemo eventualne oblasti gdje su moguća unapređenja. Neprestano težimo usavršavanju svih aspekata poslovanja i koristimo nalaze kontrole kvaliteta poslovanja, drugih internih kontrola i pregleda i eksternih kontrola kvaliteta poslovanja izvršenih od strane regulatora da poboljšamo i unapredimo naš sistem kontrole kvaliteta.

⁵ Na snazi od 15. decembra 2022. godine, standard ISQM 1 zahtjeva, minimum jednom godišnje, ocjenu sistema za upravljanje kvalitetom društva, tj. konkretno ocjenu da li sistem u razumnoj mjeri pruža društvu

Deloitte Bosna i Hercegovina uvjerenje da su ciljevi sistema za upravljanje kvalitetom ostvareni.

Nezavisnost, etika i dodatne objave

Deloitte Bosna i Hercegovina: Nezavisnost

uspostavlja **politike i procedure nezavisnosti** na osnovu Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe izdatog od strane Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe, i tamo gdje je to neophodno, na osnovu standarda o nezavisnosti Američke komisije za vrijednosne papire („SEC“) i Odbora za nadzor nad računovodstvom javnih kompanija („PCAOB“).

sprovodi godišnju kontrolu sistema za upravljanje kvalitetom („SQM“) i osigurava uvid u oblasti i pitanja od najvećeg značaja.

pruža **kontinuiranu ekspertizu u oblasti nezavisnosti** putem konsultacija — čime omogućuje stalno unapređivanje politika, ishoda procedura, alata i aktivnosti koje su podrška poslovanju.

koristi **sisteme** kako bi se profesionalno osoblje upoznalo sa društvom koje je predmet revizije, i, sa druge strane, osigurala usklađenost sa zahtjevima o ličnoj i profesionalnoj nezavisnosti, uključujući finansijske interese, obim usluga i odobrenja za uspostavljanje poslovnog odnosa.

podstiče **svijest o nezavisnosti** u čitavoj mreži Deloitte putem aktivnog učešća u radnim grupama za nezavisnost i liderstvo, periodične korespondencije, obavještenja i podsjetnika, i kroz izradu uputstava i smjernica, materijala za edukaciju i priručnika.

Nezavisnost Deloitte Bosna i Hercegovina

Deloitte Bosna i Hercegovina primjenjuje politike i procedure osmišljene na način da omoguće usklađenost sa svim standardima struke i važećim zakonima i propisima o nezavisnosti. Ove politike i procedure temelje se na Deloitte-ovoj politici nezavisnosti, ali se po potrebi proširuju i dopunjuju kako bi odražavale lokalne standarde ili politike ukoliko su one restriktivnije od Deloitte-ovih globalnih politika. Rukovodstvo Deloitte-a Bosna i Hercegovina naglašava značaj usklađenosti sa politikama i procedurama nezavisnosti i standardima kontrole kvaliteta kreiranjem odgovarajuće atmosfere i kulture i ugradnjom nezavisnosti i njene važnosti u profesionalne vrijednosti i kulturu Deloitte-a Bosna i Hercegovina.

Usvojene su strategije i procedure za saopštavanje značaja nezavisnosti partnerima, ostalom profesionalnom osoblju i administrativnom osoblju, kojima se naglašava odgovornost svakog pojedinca za razumjevanje i ispunjavanje zahtjeva u vezi sa nezavisnosti. Direktor odgovoran za nezavisnost dužan je da nadgleda pitanja nezavisnosti u Deloitte-u Bosna i Hercegovina, uključujući kreiranje, implementaciju, funkcionisanje, praćenje i kontrolu i održavanje sistema za kontrolu kvaliteta u dijelu koji se odnosi na nezavisnost.

U sastavu sistema za kontrolu kvaliteta, Deloitte Bosna i Hercegovina ima sljedeće:

- Uspostavljene odgovore (u vidu politika, procedura i kontrola) na rizike po kvalitet identifikovane za ključna pitanja nezavisnosti;
- Odgovarajuće redovne aktivnosti praćenja ključnih oblasti i pitanja nezavisnosti; i
- Uspostavljeno adekvatno upravljanje nezavisnošću.

Ključne oblasti i pitanja nezavisnosti obuhvataju:

- Klijente, angažovanja i poslovne odnose, uz primjenu alata za usklađenost poslovnih procesa sa zahtjevima o nezavisnosti, uključujući Deloitte-ov sistem pretrage pravnih lica i usklađenosti („DESC“) i aplikaciju za praćenje zahtjeva za usluge („SRM“);
- Finansijske odnose društva i lične finansijske odnose i interese zaposlenih, uz upotrebu Globalnog sistema za monitoring nezavisnosti („GIMS“);
- Radne i druge odnose;
- Potvrde nezavisnosti;
- Konsultacije o nezavisnosti;
- Politike, saopštenja i program za edukaciju o nezavisnosti;
- Kršenje pravila i zahtjeva nezavisnosti;
- Disciplinske mjere za nepoštovanje važećih zahtjeva u vezi sa nezavisnosti.

Interna kontrola usklađenosti sa politikama i zahtjevima o nezavisnosti, sprovedena je tokom godine, o čemu je izdat izvještaj dana 15. decembra 2022. godine.

DESC

Sistem pretrage pravnih lica i usklađenosti

Globalna baza podataka za pretraživanje, koja sadrži informacije o konkretnim pravnim licima od značaja za utvrđivanje ličnih i profesionalnih ograničenja nezavisnosti

SRM

Aplikacija za praćenje zahtjeva za usluge

Aplikacija integrisana sa sistemom DESC koja omogućuje standardni tok poslovnih procesa pri podnošenju i preliminarnom odobravanju zahtjeva za pružanje usluga klijentima

GIMS

Globalni sistem za monitoring nezavisnosti

Aplikacija koja sadrži podatke o finansijskim odnosima prema relevantnim pokazateljima usklađenosti sa zahtjevima o nezavisnosti revizora

Zahtjevi za partnere i profesionalno osoblje u vezi sa dužinom saradnje sa klijentima

Deloitte Bosna i Hercegovina održava politike i procedure koje zahtijevaju rotaciju ključnih revizorskih partnera i osoblja, kao i rotaciju revizorskih kompanija. Oni se razlikuju za subjekte od javnog interesa kako je definisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakonom o računovodstvu i reviziji u Republici Srpskoj (“EU PIE”) ili entitetima koje je Deloitte Bosna i Hercegovina definisala kao subjekt od javnog interesa (“druga PIE”). Pravila rotacije su sljedeća:

- PIE entiteti u FBiH: Deloitte Bosna i Hercegovina vrši reviziju PIE subjekata u FBiH najviše sedam uzastopnih godina, uz dodatne tri godine pod uslovom da se odgovorna osoba rotira kao ključni partner revizije. Oni neće ponovo učestvovati u zakonskoj reviziji subjekta PIE koji je predmet revizije prije nego što proteknu četiri godine nakon prestanka takve usluge.
- Subjekti koji nisu PIE u FBiH: Deloitte Bosna i Hercegovina vrši reviziju subjekata koji nisu PIE u FBiH najviše sedam uzastopnih godina, uz dodatne tri godine pod uslovom da se odgovorna osoba rotira kao ključni partner revizije. Oni neće ponovo učestvovati u zakonskoj reviziji subjekta PIE koji je predmet revizije prije isteka jedne godine od prestanka takve usluge.
- PIE i subjekti koji nisu PIE u RS: Deloitte Bosna i Hercegovina vrši reviziju i PIE i ne-PIE entiteta u RS najviše sedam uzastopnih godina, uz dodatne tri godine pod uslovom da se odgovorna osoba rotira kao ključni partner u reviziji. Oni neće ponovo učestvovati u zakonskoj reviziji subjekta PIE koji je predmet revizije prije nego što proteknu dvije godine nakon prestanka takve usluge.
- U slučaju drugog PIE, pojedinci odgovorni za obavljanje zakonske revizije ne bi trebali služiti drugim PIE više od sedam uzastopnih godina na poziciji ključnog partnera revizije. Oni neće ponovo učestvovati u zakonskoj reviziji drugog subjekta PIE koji je revidiran prije nego što proteknu dvije godine nakon prestanka takve usluge.

Tokom perioda pauze od četiri ili dvije godine, ključni revizijski partner ne bi trebao učestvovati u reviziji subjekta revizije, obavljati pregled kontrole kvalitete angažmana, konsultovati se s angažiranim timom ili revidiranim subjektom u vezi s tehničkim ili industrijskim određena pitanja, transakcije ili događaje ili na drugi način izravno utječu na ishod zakonske revizije.

Dok je prvenstvena odgovornost pojedinaca koji djeluju kao ključni revizorski partneri da obezbijede poštivanje zahtjeva o rotaciji, Deloitte Bosna i Hercegovina primjenjuje proces praćenja koji, između ostalog, podrazumijeva analizu klijentovih portfolija i praćenje pojedinaca koji se u različitim ulogama dodjeljuju angažmanima statutarne revizije uz razmatranje njihovih kompetencija, sposobnosti, obima radnih zadataka i dostupnosti revizorima angažovanim u statutarним revizijama kako bi im se omogućilo da na odgovarajući način ispunjavaju svoje odgovornosti kao ključni revizorski partneri.

Etika

Od svih zaposlenih u Deloitte-u očekuje se ponašanje u skladu sa visokim etičkim standardima i integritetom, kako je definisano u Deloitte-ovim Načelima poslovnog ponašanja (Principles of Business Conduct , tj. Kodeksu ponašanja). Kodeks ponašanja propisuje poštovanje i posvećenost etičkim standardima i istovremeno opisuje i objašnjava odgovornosti svakog pojedinca prema klijentima, saradnicima i društvu u cjelini.

Pored Kodeksa ponašanja, drugi ključni elementi etičkog programa Deloitte-a Bosna i Hercegovina obuhvataju program edukacija i saopštenja i uspostavljene kanale izvještavanja koje podupiru definisani protokoli za upravljanje incidentima. U cilju kontinuiranog unapređenja obavljaju se redovne analize programa i prikupljaju povratne informacije od našeg osoblja putem godišnje ankete o etičkim pitanjima.

U Deloitte-u Bosna i Hercegovina etikom rukovodi Direktor za etička pitanja, koji je iskusan partner sa direktnim pristupom izvršnim direktorima i organu uprave zadužen za praćenje rizika i insistiranje na poštovanju Kodeksa ponašanja.

Deloitte Bosna i Hercegovina ima uspostavljene politike i procedure koje su osmišljene tako da pruže razumno uvjeravanje da profesionalno osoblje ispunjava relevantne etičke zahtjeve.

Etički zahtjevi za usluge revizije i srodne usluge uvjeravanja koje pruža Deloitte Bosna i Hercegovina u skladu su sa nacionalnim profesionalnim zahtjevima.

Deloitte Bosna i Hercegovina pridržava se i svojih politika i procedura koje su usklađene sa zahtjevima i smjernicama definisanim u Etičkom kodeksu za profesionalne računovođe izdatom od strane Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe, organa za definisanje standarda u sastavu Međunarodne federacije računovođa („IFAC“). U situacijama kada su nacionalni profesionalni zahtjevi restriktivniji od politika i procedura Deloitte-a Bosna i Hercegovina, Deloitte Bosna i Hercegovina pridržava se važećih nacionalnih zahtjeva.

Deloitte Bosna i Hercegovina reafirmiše svoju posvećenost etici i integritetu kroz upotrebu komunikacijskih alata, programa edukacije, procesa usklađivanja sa propisima i standardima, i sistema ocjenjivanja koji su obavezni za sve zaposlene. Programi edukacije obuhvataju namjenske sadržaje za prijem i uvođenje novozaposlenih u posao, unapređenje rukovodilaca, nezavisne ugovarače - izvođače radova i programe za obnavljanje znanja na svake dvije godine. Skorašnji kursevi bavili su se temama kao što su priznavanje sopstvenih grešaka, lični odnosi na radnom mjestu, manifestovanje poštovanja, integriteta i profesionalizma na društvenim medijima i sl. Svi kursevi sadrže potvrdu zaposlenih da su upoznati sa tim da svoje odgovore na pitanja ne treba da pokazuju drugima, odnosno da krše Kodeks ponašanja ako to učine. Također, Deloitte Bosna i Hercegovina sprovodi kontrolu etičkog ponašanja visokog rukovodstva i zahtjeva od svih svojih partnera, ostalog profesionalnog osoblja i svih zaposlenih da jednom godišnje potvrde sa su pročitali i razumjeli Kodeks ponašanja, kao i da razumiju da su odgovorni za potpuno poštovanje Kodeksa.

Deloitte-ova etika

Deloitte je posvećen poslovanju čije su odlike poštenje, prepoznatljiv kvalitet i visoki standardi profesionalnog ponašanja.

Deloitte-ova Načela poslovnog ponašanja **definišu Deloitte-ova etička nastojanja i očekivanja i obezbjeđuju snažno utemeljenje u etičkim principima. Osnove etičkog programa mreže sastoje se od sljedećih elemenata:**

Oblikovanje budućnosti revizorske struke

Pružanje relevantnih i pouzdanih finansijskih i, sve više, nefinansijskih informacija od presudne je važnosti i za tržišta kapitala i za širu društvenu zajednicu. Kreatori politika, regulatori, investitori, direktori kompanija, predsjedavajući odbora za reviziju zajedno sa revizorima imaju važnu ulogu da korisnicima informacija o poslovanju pruže jasnu i potpunu sliku o neizvjesnostima i rizicima unutar poslovnog modela kako bi im pomogli u donošenju promišljenih odluka.

Neizvjesnost i složenost ostat će glavne teme i narednih godina, uzrokovane djelovanjem zaoštrenih svjetskih problema i brzim razvojem tehnologije.

Deloitte je predan izgradnji smislene i značajne vizije budućnosti revizorske profesije koja će odgovarati na promjenljive potrebe društva. Aktivno se angažujemo sa nizom drugih aktera da se u reviziju današnjice – kao i u reviziju budućnosti – uvedu inovacije u cilju podrške reviziji, korporativnom upravljanju i režimu izvještavanja kako bi nastavili da služe svojoj svrsi u omogućavanju pouzdanosti i povjerenja.

Prilozi

Prilog A | Finansijske informacije

Objava u skladu sa članom 82.1 (i) Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, br. 15/21) i sa članom 45.2 (9) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Službeni glasnik RS, br. 94/15 i 78/20).

Pregled prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2022. godini:

Prihodi	BAM
Prihod od usluga revizije	4,973,075
Prihod od drugih usluga koje nisu povezane sa revizijom	4,187,561
Ostali prihodi	110,747
Total	9,271,383

Pregled prihoda u Republici Srpskoj u 2022. godini:

Prihodi	BAM
Prihod od zakonske revizije	373,667
Ostali prihodi od usluga revizije	735,599
Prihod od drugih usluga koje nisu povezane sa revizijom	25,254
Ostali prihodi	30,262
Total	1,164,782

Prilog B | Subjekti od javnog interesa

Objava u skladu sa članom 82. stav 1. tačka f) Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, br. 15/21)

Subjekti od javnog interesa kojima je „Deloitte“ Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo izvršilo zakonsku reviziju finansijskih izvještaja u toku poslovne 2022. godine:

Naziv	Datum izvještavanja/završetak poslovne godine
Bosnalijek d.d.	31.12.2021.
Bimal d.d. Brcko	31.12.2021.
Bosna Re d.d. Sarajevo	31.12.2021.
Bosna Bank International d.d.	31.12.2021.
BH Telecom d.d.	31.12.2021.
KLAS d.d. Sarajevo	31.12.2021.
Croatia Osiguranje d.d.	31.12.2021.
MKF MI-BOSPO Tuzla	31.12.2021.
MKF Sunrise Sarajevo	31.12.2021.
Croatia Remont d.d.	31.12.2021.
MKF Mikra	31.12.2021.
NLB d.d. Sarajevo	31.12.2021.
Raiffeisen Leasing	31.12.2021.
Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo	31.12.2021.
Pobjeda Rudet d.d. Goražde	31.12.2021.
Solana d.d. Tuzla	31.12.2021.
SPRIND d.d. Rajlovac-Sarajevo	31.12.2021.
Siporex d.d. Tuzla	31.12.2021.
Svjetlostkomerc d.d.	31.12.2021.
Triglav Osiguranje d.d. Sarajevo	31.12.2021.
Unicredit Bank d.d.	31.12.2021.
Vemal Tešanj d.d.	31.12.2021.
Vispak prehrambena industrija Visoko d.d.	31.12.2021.

Naziv	Datum izvještavanja/završetak poslovne godine
ZIM d.d. Zenica	31.12.2021.
Ziraat Bank BH d.d. Sarajevo	31.12.2021.

Objava u skladu sa članom 45. stav 2. točka 6. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Sl. glasnik RS“, broj 94/15 i 78/20)

Subjekti od javnog interesa sa kojima je „Deloitte“ Društvo sa ograničenom odgovornošću za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka izvršilo zakonsku reviziju finansijskih izvještaja u toku poslovne godine 2022. godine:

Naziv	Datum izvještavanja/završetak poslovne godine
Banja lučka berza a.d. Banja Luka	31.12.2021.
Unicredit Bank d.d. Banja Luka	31.12.2021.
Triglav osiguranje a.d. Banja Luka	31.12.2021.
Raiffeisen capital a.d	31.12.2021.

Prilog C | Izjave

Prema zakonskim zahtjevima u Bosni i Hercegovini, Uprava Deloitte Bosna i Hercegovina, pod punom moralnom, materijalnom i krivičnom odgovornošću, izjavljuje sljedeće:

1. Sistem internih kontrola Deloittea Bosna i Hercegovina je funkcionisao djelotvorno tokom 2022. godine.
2. Naši postupci nezavisnosti su provedeni uspješno, te je interna kontrola poštivanja nezavisnosti unutar našeg društva provedena tokom 2022. godine.
3. Ovlašteni revizori zaposleni u našem društvu ispunjavaju obaveze za kontinuirano usavršavanje koje zahtijevaju lokalni propisi.

Sarajevo 28. april 2023

Sabina Softić, Direktor

Deloitte.

Deloitte se odnosi na jedno ili više lica Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), njegovu globalnu mrežu društava članova i njihove povezane strane (zajedno: „Deloitte organizacija“). DTTL (također pod nazivom: „Deloitte Global“) i sva njegova društva članovi i povezana lica predstavljaju pravno zasebne i samostalne entitete, koji jedni prema drugima ne mogu biti obavezani ni biti odgovorni u odnosu na treća lica. DTTL i svako DTTL društvo član i povezani entitet odgovora samo za svoje postupke i propuste, i nije odgovoran za postupke drugih. Deloitte ne pruža usluge klijentima. Za više informacija, molimo vas posjetite stranicu www.deloitte.com/about.

Deloitte pruža vrhunske usluge revizije i uvjeravanja, poreznog i pravnog konsaltinga, finansijskog savjetovanja i savjetodavne usluge u oblasti upravljanja rizicima za gotovo 90% kompanija sa liste 500 najbogatijih (Fortune Global 500®) i hiljade privatnih društava. Naše profesionalno osoblje ostvaruje mjerljive i trajne rezultate koji pomažu jačanju povjerenja u tržišta kapitala, omogućavaju transformaciju i uspješnost klijenata i vode ka snažnijoj ekonomiji, pravednijem društvu i održivom svijetu. Oslanjajući se na svoju preko 175 godina dugu historiju, Deloitte posluje u preko 150 zemalja i teritorija. Saznajte kako više od 415,000 Deloitte-ovih zaposlenih ostvaruju značajan uticaj na stranci www.deloitte.com.

Ova poslovna komunikacija sadrži isključivo opšte informacije i u skladu s tim, nijedno društvo član globalne mreže Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“) ili neko od njegovih povezanih lica (zajedno „Deloitte organizacija“), ne pruža profesionalne savjete ili usluge, putem ove publikacije. Prije donošenja bilo koje odluke ili preduzimanja bilo kakvih radnji koje mogu uticati na vaše finansije ili posao, treba da konsultujete kvalifikovanog stručnog savjetnika.

U ovom saopštenju nisu date nikakve izjave i garancije (izričite ili podrazumjevano) u pogledu tačnosti ili potpunosti informacija, i DTTL, njegova društva članovi, povezana lica, zaposleni ili zastupnici neće biti odgovorni za štetu koju eventualno pretrpi direktno ili indirektno bilo koje lice korištenjem informacija iz ove publikacije. DTTL i njegova društva članovi predstavljaju pravno zasebne i samostalne entitete.